

LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR.
XII-459 8, 9, 10, 11, 14, 15, 23, 25¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 8¹ STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnio 2 dalies 12 punktą ir jį išdėstyti taip:

„12) pritarimų projektiniams pasiūlymams įgytos teisės vykdyti statybos darbus teisėtumo tikrinimą;“.

2 straipsnis. 8¹ straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 8¹ straipsnį.

~~8¹ straipsnis. Pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo tikrinimas~~

~~1. Inspekcija pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumą tikrina pagal viešojo administravimo subjektų, kitų asmenų skundus, pateiktus iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo. Jeigu Inspekcija pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumą tikrina po statybą leidžiančio dokumento išdavimo, taip pat jeigu pritarimų projektiniams pasiūlymams tikrinimo metu išduodamas statybą leidžiantis dokumentas, šiame straipsnyje nustatyta procedūra nutraukiama ir atliekamas šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytas statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimas.~~

~~2. Inspekcijos pareigūnas, tikrindamas pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumą, visuomenę apie numatomą statinių projektavimą informavusiam subjektui ar kitiems procedūroje dalyvaujantiems subjektams pateikia privalomąjį nurodymą pateikti visus su tikrinama procedūra susijusius dokumentus. Dokumentai, išskyrus tuos, kuriuos galima gauti per IS „Infostatyba“, pateikiami per privalomajame nurodyme nustatytą ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Inspekcija, gavusi subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, rašytinį motyvuotą prašymą, šį terminą gali pratęsti 10 darbo dienų.~~

~~3. Inspekcijos pareigūnas, gavęs privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus, patikrina, ar:~~

~~1) statytojo (užsakovų) (toliau – statytojas) prašyme informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą nurodyti visi pagal teisės aktų reikalavimus privalomi duomenys;~~

~~2) statytojas su prašymu informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą pateikė visus privalomus dokumentus, nurodytus Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose; ar statinio projektinių pasiūlymų sudėtis atitinka teisės aktų reikalavimus;~~

~~3) statytojas atitinka jam Statybos įstatyme nustatytus reikalavimus;~~

~~4) statinio projektinius pasiūlymus pasirašė visi juos privalėję pasirašyti asmenys, ar šie asmenys turėjo teisę rengti ir pasirašyti šiuos statinio projektinius pasiūlymus;~~

~~5) statinio projektiniuose pasiūlymuose teisingai nurodyta statinio naudojimo paskirtis, kategorija ir statybos rūšis;~~

~~6) statinio projektinių pasiūlymų sprendiniai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams;~~

~~7) laikytasi aplinkos ministro nustatytų visuomenės informavimo apie numatomą statinių projektavimą terminų.~~

~~4. Inspekcija, atlikdama šiame straipsnyje nurodytus patikrinimus, prireikus kreipiasi į Statybos įstatyme nurodytas statinio projektą tikrinančias institucijas ir kitus subjektus (jų padalinius),~~

~~pateikdama privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų terminą pateikti išvadas, ar statinio projektinių pasiūlymų sprendiniai atitinka teisės aktų reikalavimus.~~

~~5. Pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visos informacijos, būtinos skundai išnagrinėti, gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo negalima atlikti, Inspekcija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusi (patikrinimą inicijavusi) asmenį, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo akto kopija pateikiama visuomenei apie numatomą statinių projektavimą informavusiam subjektui ir savivaldybės administracijai. Apie atliktą patikrinimą skundo pateikėjas informuojamas raštu per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos ir pridedama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta patikrinimo akto kopija.~~

~~6. Inspekcijos pareigūnas per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos (jeigu statybą leidžiantis dokumentas neišduotas), nustatęs pažeidimų, priima sprendimą:~~

~~1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, nustatyta kitų trūkumų, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, pateikti pažeidimus padariusiems asmenims privalomąjį nurodymą juos pašalinti;~~

~~2) kai pažeisti reikalavimai, nenurodyti šios dalies 1 punkte, savivaldybės administracijai surašyti privalomąjį nurodymą per ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą panaikinti pritarimą projektiniams pasiūlymams ir šį pritarimą IS „Infostatyba“ pažymėti kaip negaliojantį. Surašius šį privalomąjį nurodymą, pagal neteisėtą pritarimą projektiniams pasiūlymams draudžiama išduoti statybą leidžiančius dokumentus.~~

~~7. Pritarimų projektiniams pasiūlymams patikrinimų tvarką nustato ir su visuomenės informavimo apie numatomą statinių projektavimą teisėtumo patikrinimais susijusių dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.~~

3 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 9 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Inspekcija, gavusi statytojo (**užsakovo**) (**toliau – statytojas**) skundą dėl Statybos įstatymo nustatytais terminais neišduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) Specialiųjų reikalavimų ir nustačiusi, kad prisijungimo sąlygos ir (ar) Specialieji reikalavimai neišduoti per Statybos įstatyme nustatytus terminus, per 5 darbo dienas išsiunčia prisijungimo sąlygų ar Specialiųjų reikalavimų per nustatytą terminą neišdavusiam subjektui privalomąjį nurodymą per 5 darbo dienas nuo šio nurodymo gavimo dienos išduoti statytojui prisijungimo sąlygas ar Specialiuosius reikalavimus arba pateikti motyvuotą atsisakymą.“

4 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo **ir teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** tikrinimas

1. Inspekcija statybą leidžiančių dokumentų išdavimo **ir teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumą tikrina pagal Inspekcijos metinius veiklos planus, taip pat viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu **ir Statybos įstatymo 27 straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais.**

2. Atlikdamas statybą leidžiančio dokumento **ar teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumo patikrinimą, Inspekcijos pareigūnas statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui **ar statytojui** pateikia privalomąjį nurodymą pateikti visus su statybą leidžiančio dokumento išdavimu **ar teisės vykdyti statybos darbus įgijimu** susijusius dokumentus. Nurodyti pateikti dokumentai, išskyrus tuos, kuriuos (jų kopijas) galima gauti per IS „Infostatyba“, pateikiami per 10 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo gavimo dienos. Šį terminą Inspekcija, gavusi rašytinį motyvuotą viešojo administravimo subjekto **ar statytojo** prašymą, gali pratęsti 10 darbo dienų,

apie tai per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusi (patikrinimą inicijavusi) asmenį, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis.

3. Gavęs privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus, Inspekcijos pareigūnas patikrina, ar:

1) statytojo prašyme išduoti statybą leidžiantį dokumentą **ar įgyti teisę vykdyti statybos darbus** nurodyti visi pagal **Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų** teisės aktų reikalavimus privalomi nurodyti duomenys;

2) statytojas atitinka statytojui Statybos įstatymo nustatytus reikalavimus;

3) statytojas su prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą **ar su pranešimu apie statybos pradžią** pateikė visus privalomus dokumentus, nurodytus Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose; ar šis prašymas įregistruotas IS „Infostatyba“;

4) prie statinio projekto pridėtos visos prisijungimo sąlygos ir Specialieji reikalavimai (kai jie privalomi pagal teisės aktų reikalavimus);

5) statinio projekto sudėtis atitinka teisės aktų reikalavimus;

6) statinio projektą pasirašė visi jį privalėję pasirašyti asmenys ir ar šie asmenys turėjo teisę rengti ir pasirašyti šį statinio projektą;

7) statinio projekte teisingai nurodyta statinio **naudojimo paskirtis**, kategorija ir statybos rūšis;

8) statinio projekto ekspertizės akte (kai ekspertizė privaloma) yra įrašas, kad statinio projekto sprendiniai atitinka esminius statinio reikalavimus, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, kitų teisės aktų reikalavimus;

9) statinio projekto ekspertizę atlikę ir ekspertizės aktą pasirašę asmenys turėjo teisę tai atlikti;

10) statinio projekto sprendiniai neprieštaruoja teritorijų planavimo dokumentams;

11) numatytos prisijungimo prie inžinerinių tinklų ir susisiekiimo komunikacijų vietos ir būdai atitinka inžinerinių tinklų ir susisiekiimo komunikacijų savininkų ar naudotojų išduotas prisijungimo sąlygas;

12) teisingai nurodyti subjektai, pagal teisės aktų nustatytą kompetenciją privalantys patikrinti statinio projektą;

13) statinio projektui pritarė visi privalėję jį tikrinti subjektai;

14) nepažeisti Statybos įstatymo nustatyti statinio projekto patikrinimo terminai;

15) nepažeisti Statybos įstatymo nustatyti statybą leidžiančio dokumento išdavimo terminai;

16) statytojo prašyme informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą nurodyti visi pagal Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus privalomi duomenys;

17) statytojas su prašymu informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą pateikė visus privalomus dokumentus, nurodytus Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose;

18) laikytasi aplinkos ministro nustatytų visuomenės informavimo apie numatomą statinių projektavimą terminų.

4. Inspekcijos pareigūnas turi teisę patikrinti ir šio straipsnio 3 dalyje nenurodytų statybą leidžiančio dokumento išdavimo **ar įgytos teisės vykdyti statybos darbus** reikalavimų atitiktį teisės aktams.

5. Atlikdama statybą leidžiančių dokumentų išdavimo **ar įgytos teisės vykdyti statybos darbus** teisėtumo patikrinimus, Inspekcija, jeigu reikia, kreipiasi į Statybos įstatyme nurodytas statinio projektą tikrinančias institucijas ir kitus subjektus (jų padalinius), pateikdama privalomuosius nurodymus pateikti išvadas, ar statinio projekto sprendiniai atitinka teisės aktų reikalavimus.

6. Jeigu asmuo pateikia skundą, statybą leidžiančio dokumento išdavimo **ar įgytos teisės vykdyti statybos darbus** teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų, nurodytų privalomajame nurodyme, ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų išvadų gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo negalima atlikti, Inspekcija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusi (patikrinimą inicijavusi) asmenį ir tikrinamą subjektą, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs Inspekcijos pareigūnas. Patikrinimo akto

kopija pateikiama statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui **ar teisę vykdyti statybos darbus įgijusiam statytojui**. Apie atliktą patikrinimą skundo pateikėjas informuojamas raštu per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos ir pridedama teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinta patikrinimo akto kopija.

7. Inspekcijos pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, taip pat jeigu nustatyti kiti pažeidimai, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – pateikti statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam ar kitam viešojo administravimo subjektui ar statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį negu vieno mėnesio terminą pašalinti nustatytus pažeidimus;

2) jeigu nustatyta, kad išduodant statybą leidžiantį dokumentą **ar pateikiant pranešimą apie statybos pradžią** nebuvo sumokėta Statybos įstatymo 1 priede nustatyta įmoka (ar jos dalis) už savavališkos statybos įteisinimą, kai teisės aktų nustatyta tvarka ši įmoka privaloma, – pateikti Statybos įstatymo 1 priedo 10 punkte nurodytiems kaltiems asmenims privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį nei 4 mėnesių terminą sumokėti įmoką (ar trūkstantį jos dalį); neįvykdžius privalomojo nurodymo, Inspekcija kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo jį įvykdyti;

3) šios dalies 1 ir 2 punktuose nenurodytais atvejais, kai ~~statybą leidžiantis dokumentas išduotas~~ **teisę vykdyti statybos darbus įgyta** neteisėtai:

a) asmenys turi teisę per 3 mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos, pašalinti nustatytus pažeidimus (išskyrus atvejus, kai pagal imperatyvias teisės normas pažeidimų pašalinimas nėra galimas). Apie šio įstatymo nustatytą terminą pažeidimams pašalinti arba galimybę sudaryti taikos sutartį, jeigu pažeidimai negali būti pašalinti per 3 mėnesius, asmenis informuoja Inspekcija. Jeigu per 3 mėnesių terminą dėl objektyvių aplinkybių pažeidimai negali būti pašalinti, tačiau už jų šalinimą atsakingi asmenys sutinka ir siūlo juos šalinti geranoriškai, tarp Inspekcijos ir atsakingų asmenų teisės aktų nustatyta tvarka gali būti sudaroma taikos sutartis dėl pažeidimų šalinimo, kuri teikiama tvirtinti teismui. Jeigu pažeidimai per 3 mėnesių terminą nepašalinami, Inspekcija per vieną mėnesį nuo 3 mėnesių termino pasibaigimo dienos kreipiasi į teismą dėl ~~statybą leidžiančio dokumento galiojimo~~ **teisės vykdyti statybos darbus** panaikinimo, išskyrus atvejus, kai yra įsigaliojusi teismo nutartis dėl taikos sutarties patvirtinimo;

b) kai pagal imperatyvias teisės normas tokio (-ių) pažeidimo (-ų) pašalinti negalima, Inspekcija per 2 mėnesius nuo patikrinimo akto, kuriame konstatuotas statybą leidžiančio dokumento išdavimo **ar teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** neteisėtumas, pasirašymo dienos kreipiasi į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo **ar teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** panaikinimo.

7¹. Kai patikrinimo akte konstatuota, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas **ar teisę vykdyti statybos darbus įgyta** neteisėtai, statybos darbai, tęsimi nepašalinus pažeidimų, atliekami statytojo rizika. Apie tai, kad pasirašytas patikrinimo aktas, kuriame konstatuota, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas **ar teisę vykdyti statybos darbus įgyta** neteisėtai, Inspekcijos pareigūnas ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuoja valstybės įmonę Registrų centrą dėl įrašo Nekilnojamojo turto registre padarymo, jam pateikdamas patikrinimo aktą be priedų, jeigu nėra techninių galimybių pateikti šios informacijos naudojantis informacinėmis sistemomis. Kai patikrinimo akte konstatuota, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas **ar teisę vykdyti statybos darbus įgyta** neteisėtai, tai nurodoma IS „Infostatyba“ prie viešai skelbiamų duomenų apie statybą leidžiantį dokumentą.

8. Išsamią statybą leidžiančių dokumentų išdavimo **ir teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumo patikrinimų tvarką pagal Inspekcijos darbo planus tikrintinų statybą leidžiančių dokumentų rūšis nustato, su statybą leidžiančių dokumentų išdavimo **ir teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumo patikrinimais susijusių dokumentų formas ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo **ir teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumui patikrinti pateiktinų dokumentų sąrašą tvirtina Inspekcijos viršininkas.“

1. Pakeisti 11 straipsnio 3 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) pagal turimus dokumentus patikrina statybą leidžiančio dokumento **ir teisės vykdyti statybos darbus** teisėtumą (jeigu jis buvo privalomas) šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka, jeigu kyla abejonių dėl statybą leidžiančio dokumento **ar teisės vykdyti statybos darbus** teisėtumo.“

2. Pakeisti 11 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Statybos patikrinimo metu kilus įtarimų, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas **ar teisė vykdyti statybos darbus įgyta** neteisėtai, Inspekcija patikrina ~~je~~ **statybą leidžiančio dokumento** išdavimo **ar teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumą ir atlieka kitus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka.“

6 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Inspekcijos pareigūnas per 10 darbo dienų nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos pateikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui privalomąjį nurodymą dėl savavališkos statybos padarinių pašalinimo. Privalomajame nurodyme nurodoma, kad asmuo turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka parengti projektinę dokumentaciją ir, sumokėjęs Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, ~~gauti statybą leidžiantį dokumentą~~ **įgyti teisę vykdyti statybos darbus, šalinantį šalinančią** savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams. Taip pat asmeniui nurodoma vienu iš šių būdų pašalinti savavališkos statybos padarinius:“.

2. Pakeisti 14 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Asmenys turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka parengti statinio projektą ir, sumokėję Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, ~~gauti statybą leidžiantį dokumentą~~ **įgyti teisę vykdyti statybos darbus** tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) yra savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams.“

3. Pakeisti 14 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Jeigu asmuo per šio straipsnio 2 dalyje nustatyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminą ~~gauna statybą leidžiantį dokumentą~~ **įgyja teisę vykdyti statybos darbus**, jis apie tai raštu informuoja Inspekciją. Inspekcija per 10 darbo dienų nuo ~~statybą leidžiančio dokumento gavimo~~ **statybos darbus įgijimo** dienos patikrina statybą leidžiančio dokumento **ir teisės vykdyti statybos darbus įgijimo** teisėtumą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka ir:

1) nustačiusi, kad **teisė vykdyti statybos darbus įgyta** ar statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, priima sprendimą dėl kreipimosi į teismą dėl šio dokumento galiojimo **ar įgytos teisės** panaikinimo;

2) nustačiusi, kad ~~statybą leidžiantis dokumentas išduotas~~ **teisė vykdyti statybos darbus įgyta** teisėtai, per 10 darbo dienų patikrina savavališkai pastatyto statinio (statinių) atitiktį statinio projekto, pagal kurį ~~išduotas statybą leidžiantis dokumentas~~ **įgyta teisė vykdyti statybos darbus**, sprendiniams ir, jeigu statinys atitinka esminius statinio projekto sprendinius, per 5 darbo dienas pažymi privalomajame nurodyme, kad jis įvykdytas; jeigu statinys neatitinka statinio projekto esminių sprendinių, laikoma, kad privalomasis nurodymas neįvykdytas, ir suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Inspekcija privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas,

perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.“

4. Pakeisti 14 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Jeigu asmuo per nustatytą privalomojo nurodymo įvykdymo terminą šio straipsnio 2 dalyje nurodyto nurodymo neįvykdo arba negauna statybą leidžiančio dokumento **(kai jis privalomas) ir neįgyja teisės vykdyti statybos darbus**, Inspekcija privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas, perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.“

5. Pakeisti 14 straipsnio 9 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) leisti teisės aktų nustatyta tvarka parengti projektinę dokumentaciją ir, sumokėjus Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą **(kai jis privalomas) ir įgyti teisę vykdyti statybos darbus**, šalinantį šalinančią savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams; šių veiksmų per nustatytą terminą neatlikus, – vykdyti šios dalies 2–5 punktuose nurodytus reikalavimus;“.

7 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 15 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Vykdamas teismų sprendimus valstybės naudai dėl savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą **įgytą teisę vykdyti statybos darbus** ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą **įgytą teisę vykdyti statybos darbus**, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo valstybei atstovauja Inspekcija.“

2. Pakeisti 15 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Išsamias savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą **įgytą teisę vykdyti statybos darbus** ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą **įgytą teisę vykdyti statybos darbus**, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo pagal teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą organizavimo procedūras, kurias vykdo Inspekcija, nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Inspekcijos viršininkas.“

8 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnio 1 dalies 13 punktą ir jį išdėstyti taip:

„13) kreiptis į teismą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą **įgytą teisę vykdyti statybos darbus** padarinių šalinimo, jeigu statybą leidžiančio dokumento galiojimas **ar teisę vykdyti statybos darbus** teismo sprendimu ~~panaikintas~~ **panaikinta** pagal Inspekcijos ar prokuratūros prašymą;“.

9 straipsnis. 25¹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 25¹ straipsnio 1 dalies 10 punktą ir jį išdėstyti taip:

„10) skundas paduotas dėl pažeidimų vykdamas statybą, kai statybos darbams nereikia ~~nei~~ rengti ~~nei~~ statinio projekto, ~~nei~~ gauti statybą leidžiančio dokumento, **nei įgyti teisės vykdyti statybos darbus**, išskyrus atvejus, kai: įvyko ar gresia statinio avarija; statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus

negalima, jeigu įtariama, kad statant tokį statinį yra pažeistas viešasis interesas; rašytinį sutikimą dėl statybos privaloma gauti iš valstybinės žemės patikėtinio, kai statyba vykdoma valstybinėje žemėje (išskyrus atvejus, kai skundas paduotas dėl inžinerinių statinių – užtvartos (tvoros, aptvaro, diendaržio, voljero), atraminės sienelės, liepto ir plokščio horizontalaus inžinerinio statinio – dėl kurių skundus nagrinėja žemės naudojimo valstybinę kontrolę vykdomas viešojo administravimo subjektas (tokiu atveju skundas persiunčiamas nagrinėti pagal kompetenciją);“.

2. Pakeisti 25¹ straipsnio 1 dalies 11 punktą ir jį išdėstyti taip:

„11) skundas paduotas dėl statybos teisėtumo, negavus bendraturčių sutikimų, kai statybos darbams atlikti turi būti parengtas statinio projektas, bet ~~statybą leidžiančio dokumento gauti teisės vykdyti statybos darbus įgyti~~ neprivaloma, išskyrus atvejus, kai sutikimą reikia gauti iš valstybinės žemės patikėtinio;“.

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2024 m. liepos 1 d.
2. Aplinkos ministras ir Inspekcijos viršininkas iki 2024 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas